

**KONFERENCE PAR PIEVIENOŠANOS
EIROPAS SAVIENĪBAI
– ALBĀNIJA –**

**Briselē, 2026. gada 10. jūlijā
(OR. en)**

AD 47/26

LIMITE

CONF-ALB 9

PIEVIENOŠANĀS DOKUMENTS

Temats: EIROPAS SAVIENĪBAS KOPEJĀ NOSTĀJA
– 26. sadaļa: Izglītība un kultūra

PIEVĪENOŠANĀS SARUNAS

Albānija

ES KOPEJĀ NOSTĀJA

(Reagējot uz Albānijas sniegto papildu informāciju)

3. kopa: 26. sarunu sadaļa

Izglītība un kultūra

EIROPAS SAVIENĪBAS KOPĒJĀ nostāja

Šī Eiropas Savienības nostāja ir balstīta uz tās vispārējo nostāju Albānijas pievienošanās konferencei (AD 5/22 CONF-ALB 2), un uz to attiecas konferencē apstiprinātie sarunu principi, īpaši:

- jebkurš Albānijas vai ES paustais viedoklis par konkrētu sarunu sadaļu nekādā gadījumā neskars nostāju, kāda var būt par citām sadaļām;
- vienošanās – pat daļējas vienošanās –, kas panāktas sarunās par konkrētām sadaļām, nevar uzskatīt par galīgām, kamēr nav panākta vienošanās par visām sadaļām,
- kā arī sarunu programmas 2., 3., 5., 10., 14., 16., 23., 26., 31., 38., 39., 45., 46., 47. un 48. punktā izklāstītās prasības.

ES mudina Albāniju turpināt pieskaņošanos ES *acquis* un to efektīvi īstenot un izpildīt, un kopumā jau pirms pievienošanās izstrādāt politiku un instrumentus, kas pēc iespējas vairāk līdzinātos ES politikai un instrumentiem.

ES atzīmē, ka Albānija savās nostājās AD 2/25 CONF-ALB 2 REV 1 un AD 42/26 CONF-ALB 4 ir piekritusi 26. sadaļas ES *acquis*, kāds tas bija spēkā 2026. gada 1. maijā, un ka līdz dienai, kad Albānija pievienosies Eiropas Savienībai, valsts būs sagatavojusies to īstenot.

ES atzīmē Albānijas virzību uz pieskaņošanos ES *acquis* izglītības un mācību jomā. ES ņem vērā Albānijas progresu un aicina valsti turpināt gūt jūtamus panākumus attiecībā uz “*Erasmus+*” pārvaldībai vajadzīgo struktūru izveidi.

ES sagaida, ka Albānija pieliks lielākas pūles, lai izglītībai piešķirtu tādu budžetu, kas atbilst valsts mērķiem un mērķrādītājiem. Tāpēc ES aicina Albāniju palielināt publiskos izdevumus izglītībai, lai tos pielīdzinātu attiecīgajiem ES vidējiem izdevumiem.

ES atzīmē, ka Albānija ir īstenojusi turpmākus centienus attiecībā uz Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras pārredzamības instrumentu izmantošanu, kompetencēs balstītu izglītību un digitālajām prasmēm. ES aicina Albāniju censties panākt izmērāmus skolēnu pamatprasmju uzlabojumus saskaņā ar Eiropas mērķrādītājiem. ES mudina Albāniju veikt turpmākus pasākumus ar mērķi nodrošināt iekļaujošu izglītību, tostarp pie minoritāšu grupām piederošām personām.

ES arī ņem vērā informāciju, ko Albānija ir sniegusi par izglītības tiesībām, kas izriet no Albānijas Likuma par nacionālo minoritāšu aizsardzību un saistītajiem sekundārajiem tiesību aktiem, un Valsts izglītības stratēģijas 2021.–2026. gadam, un atzinīgi vērtē centienus, kuru mērķis ir nodrošināt pilnīgu īstenošanu ¹. ES mudina Albāniju arī turpmāk ņemt vērā Padomes 2018. gada 22. maija ieteikumu ². ES atgādina – saskaņā ar principiem, kas paredz kopīgo vērtību veicināšanu, iekļaujošu izglītību un mācīšanas Eiropas dimensiju, visiem izglītības līmeņiem un veidiem būtu jāstiprina sociālā kohēzija un pozitīva un iekļaujoša eiropeskās piederības sajūta, kas papildina vietējo, reģionālo un nacionālo identitāti un veicina iecietīgu un demokrātisku attieksmi. ES pieņem zināšanai Albānijas apņemšanos vēl vairāk uzlabot mācību grāmatu kvalitāti un pieejamību visās atzītajās minoritāšu valodās.

ES sagaida, ka augstākās izglītības jomā Albānija pilnībā īstenos Boloņas svarīgākās saistības un turpinās pieskaņošanos Tirānas komunikē atbilstoši tā augstākās izglītības rīcības plānam.

¹ Šis jautājums tiek izskatīts saistībā ar 1. kopu “Pamatjautājumi” attiecībā uz izglītību minoritāšu valodās.

² Padomes Ieteikums (2018. gada 22. maijs) par to, lai veicinātu kopīgas vērtības, iekļaujošu izglītību un Eiropas dimensiju mācīšanā (2018/C 195/01).

ES uzsver, ka Albānijai ir jāturpina virzīties uz Eiropas izglītības telpai noteikto mērķu sasniegšanu un pakāpeniski jāturpina veidot uzraudzības sistēmu, kas ļauj ticami sekot līdzi šo mērķu sasniegšanai.

ES pozitīvi vērtē arī to, ka Albānija ir virzījusies uz priekšu, lai pilnībā īstenotu Likumu par profesionālo izglītību un apmācību (PIA), proti, tā ir pieņēmusi attiecīgos sekundāros tiesību aktus par PIA sniedzēju akreditācijas standartiem, kritērijiem un procedūrām ar mērķi mūžizglītības kontekstā veicināt kvalitātes nodrošināšanas procesus un mehānismus.

ES ņem vērā, ka ir pastiprinātas Valsts nodarbinātības un prasmju aģentūras un Valsts PIA un kvalifikāciju aģentūras spējas. Tajā pašā laikā ES uzsver, ka Albānijai ir jānodrošina pietiekami resursi PIA sistēmas optimizācijai saskaņā ar darba tirgus vajadzībām, tostarp spēju veidošanai un PIA skolotāju skaita palielināšanai un darba kvalitātes paaugstināšanai. ES arī uzsver, ka ir jāveicina un jāattīsta pieaugušo izglītības iespējas un jācenšas pieskaņoties ES pamatmērķim, proti, līdz 2030. gadam panākt, lai vismaz 60 % pieaugušo (25–64 gadus veci iedzīvotāji) katru gadu piedalītos mācībās, kā arī nodrošināt, ka tiek vākti dati par šo rādītāju. Cita starpā ES aicina Albāniju pastiprināt mācekļības shēmas un turpināt Eiropas Mācekļību alianses ietvaros sekmēt turpmāku iesaisti mācekļību un darba vidē balstītu mācību jomā, apņemoties attīstīt un paplašināt valstu un reģionālo organizāciju dalību. Šajā sakarā ES uzsver, cik svarīga ir darba devēju strukturēta iesaiste PIA attīstībā Albānijā.

ES atzīmē, ka Albānija ir lielākā mērā pieskaņojusies ES *acquis* **jaunatnes** jomā. ES aicina Albāniju kā galvenos mērķus paredzēt to, ka ir jāturpina par prioritāti noteikt darbu ar jaunatni un jaunatnes līdzdalību un turpināt ievērot Eiropas programmu darbam ar jaunatni. ES ņēma vērā Albānijas centienus veicināt digitālo pratību jauniešu vidū.

ES atzinīgi vērtē Albānijas turpmāko labo progresu sporta jomā, un aicina Albāniju turpināt tiesību aktu pieskaņošanu ES sporta *acquis*. ES atzīmē, ka Albānija turpina pieskaņoties ES *acquis* kultūras jomā un uzsver, cik svarīgi ir aizsargāt kultūras mantojumu.

ES atzīmē, ka, pieņemot iepriekšminētos tiesību aktu noteikumus, ir izpildīts dokumentā AAD 6/25 CONF-ALB 6 noteiktais slēgšanas kritērijs.

ES mudina Albāniju veikt stingrākus pasākumus saistībā ar cīņu pret korupciju izglītībā un kultūrā. ES aicina Albāniju arī turpmāk nodrošināt, ka tiek ieviesti integritātes aizsardzības pasākumi, lai skolu direktoru atlase un iecelšana amatos galvenajās izglītības aģentūrās notiktu, pamatojoties uz nopelniem, un bez politiskas ietekmes.

* * *

Ņemot vērā minētos apsvērumus, ES atzīmē, ka šajā posmā sarunas par šo sadaļu nav jāturpina.

To, cik sekmīgi notiek pieskaņošanās ES *acquis* un tā īstenošana, turpinās pārraudzīt visā sarunu laikā. ES uzsver, ka īpašu uzmanību veltīs visu minēto konkrēto jautājumu pārraudzībai, lai nodrošinātu Albānijas administratīvo spēju, pilnīgu tiesību aktu pieskaņošanos, kā arī šīs sadaļas *acquis* efektīvu īstenošanu un izpildi. Īpaša uzmanība jāpievērš saiknēm starp šo sadaļu un citām sarunu sadaļām. Albānijas tiesību aktu atbilstību ES *acquis* un tās īstenošanas spēju varēs galīgi izvērtēt tikai vēlākā sarunu posmā. Papildus visai informācijai, ko ES var prasīt sarunām par šo sadaļu un kas jānodrošina konferences vajadzībām, ES aicina Albāniju Stabilizācijas un asociācijas padomei regulāri sniegt sīki izstrādātu rakstisku informāciju par *acquis* īstenošanā un tās administratīvās spējas stiprināšanā panākto progresu.

Ņemot vērā visus minētos apsvērumus, ES attiecīgā brīdī vajadzības gadījumā atgriezīsies pie šīs sadaļas.

Turklāt ES atgādina, ka laikā no 2026. gada 1. maija līdz sarunu noslēgumam *acquis* varētu tikt papildināts ar jauniem elementiem.

